

EL IIon. SEMINARI D'ESTUDIS SOBRE EL BAIX CAMP: UN BALANÇ POSITIU

Durant els dies 18 al 27 de juliol, s'ha celebrat a Riudoms organitzat per la Secció d'Estudis Històrics i Socials del CERAP i amb el patrocini del Departament de Cultura de la Generalitat i la Diputació de Tarragona, amb col·laboració de l'Ajuntament de Riudoms, el IIon. Seminari d'Estudis sobre el Baix Camp, amb el tema "CRISI AGRÍCOLA I PENETRACIÓ URBANA".

Aquest Seminari s'ha muntat sobre diferents nivells de comunicació i participació de públic. Un primer nivell adreçat a tots els estudiosos que treballen sobre temes relacionats amb la comarca, ha aplegat cinc treballs o Comunicacions, els títols i autors dels quals són els següents: Josep M. Martí, Professor a la Facultat de Ciències de la Informació de la U. A. B., va presentar un estudi sobre EL PROCÉS D'URBANITZACIÓ I ELS MITJANS DE COMUNICACIÓ, la Mª Isabel Domingo i Gispert, estudiant d'Història a Tarragona, el titulat ELS MOVIMENTS PENDULARS A RIUDOMS: UN ASPECTE MÉS EN LES RELACIONS CAMP-CIUTAT, el senyor Valerià Romero i Alarcón, titulat en Arqueologia sobre BREU ASSAIG TEÒRIC SOBRE ELS ORIGENS DE L'AGRICULTURA A RIUDOMS, en Jordi Tous i Vallvé, estudiant a la Facultat de Geografia de Tarragona, sobre LES DIVISIONS TERRITORIALS DE CATALUNYA EN LA HISTÒRIA, i Josep M. Riu i Margalef, titulat en Ciències Socials, sobre APUNTS PER A UNA REFLEXIÓ CRÍTICA SOBRE EL PROJECTE DE LA LLEI DE COMARQUES.

Un segon nivell l'han constituït les conferències que en nombre de cinc han bastit l'esquema d'aquest Seminari. L'índex d'assistència s'ha situat en unes 25 persones de mitjana, i ha estat remarcable la presència de gent de pobles veïns com Reus, Montbrió, Castellvell, Valls i Vallmoll, i d'estudiants vinguts expressament de Barcelona i rodalies. Quan a l'assistència local, representada per joves, tret d'alguna persona adulta, va ésser més aviat migrada i ben just arribava a la meitat dels assistents, tot i que enguany els temes eren eminentment pràctics. La gran qualitat dels conferenciants ha estat sens dubte l'aspecte més remarcable del Seminari, i llur grau de preparació dels temes exposats va impressionar tots els assistents, cosa que malauradament no es va correspondre amb un nivell d'assistència més nombrós. Va inaugurar el Seminari el sociòleg Endreu Peix i Massip, que ens parlà sobre L'ORDENACIÓ DE LES PRODUCCIONS HORTOFRUTÍCOLES, a través d'unes audiovisuals preparades a l'efete i amb una sèrie de reflexions que incidien sobre la problemàtica d'aquest sector agrícola, amb pistes d'actuació clares i concretes. El Josep Montasell, de Mataró, pagès i enginyer tècnic agrònom, va parlar de SÒL AGRÍCOLA I INTENSIFICACIÓ DE CULTIUS, i ens va parlar amb tota classe de dades, pèls i senyals, a través d'estudis fets a la comarca del Maresme, que s'ha de fer quan no hi ha possibilitats d'ampliar els terrenys de cultiu degut a la penetració d'urbanitzacions, autopistes, indústries, etc. Sens dubte però el tema més polèmic va ésser presentat pel professor de Geografia de la Universitat de Barcelona, Lluís Casassas i Simó i el senyor Joaquim Clusa, llicenciat en Econòmiques sobre L'ORGANITZACIÓ TERRITORIAL DE CATALUNYA, on a través d'un estudi molt profund sobre la necessitat de racionalitzar les instàncies administratives de Catalunya, arriben a dividir localment el nostre territori en "municipalies", com a entitats bàsiques destinades a superar els patits municipis, de la fusió dels quals entre ells, podrien gestionar un gran nombre de serveis, apropant l'administració als ciutadans. El cas concret de Riudoms, la seva municipalia estaria formada per Montbrió i Mont-rois i altres pobles menors, fins a una xifra de 12.000 habitants, amb un terme comprès entre Reus i Hospitalet i amb capitalitat al nostre poble. Per a il·lustrar-nos del que passa amb les àrees agrícoles quan són invadides per una allau d'indústries, plans d'urbanisme, abocadors, etc., com el Baix Llobregat, el petit agrònom Ismael Santonja, ens va parlar del tema RELACIONS CAMP-CIUTAT EN EL MARC D'UNA SOCIETAT URBANITZADA. I finalment l'economista i Cap del Servei d'Estudis de la Cambra de Comerç de Tarragona, Joaquim Margalet i Lleberia, va disertar sobre EL PAPER DE L'AGRICULTURA DINS EL PROCÉS INDUSTRIALITZADOR DEL CAMP DE TARRAGONA, una densa i aprofundida anàlisi sobre la nostra agricultura comarcal, fent referència a les influències del procés industrial portat a terme i assenyalant el pes del fenomen de "l'agricultura a temps parcial" com a element retardatori d'un canvi agrícola que s'ha de fer amb urgència so volem que el sector agrari ocupi un lloc destacat competitiu i modern de cara a la nostra integració europea.

Finalment, un nivell de participació més massiu, entorn a l'Exposició Etnologia Agrària, preparada expressament per al Seminari, ha servit per recordar els estris i mitjans de treball que fins fa poc encara tenien utilitat en una agricultura tradicional. L'Exposició ha tingut una bona acollida de visitants. En aquesta mateixa línia dues Taules Rodones, sobre temes punyents d'actualitat varen comptar amb una mitjana d'assistència de 50 persones que varen seguir amb molt d'interès, tant per les qüestions plantejades, com per la personalitat dels assistents. Així la 1ª Taula Rodona sobre el tema LA DEGRADACIÓ ECOLÒGICA DE LA COMARCA, va comptar amb la col·laboració atenta del nostre Ajuntament i va ésser el senyor Rossend Bonet qui la va moderar, i es va convidar expressament al senyor Puig i Pey, de la Comissaria d'Aigües del Pirineu Oriental de Barcelona, el senyor Vicens Montserrat, President del Pantà de Riudecanyes, el senyor Agustí Ferré, President de la Comissió d'Agricultura de la Diputació, el senyor Veterinari de Riudoms, i En Jaume Galceran, del Col·lectiu Ecologista "Flors i Violes", i amb la participació del senyor Josep M. Escoda, regidor adjunt del medi ambient de l'Ajuntament de

Riudoms. L'actualitat del problema de l'aigua, de la seva regulació, de les alternatives: Ebre, Segre, ampliació del Pantà, depuradores, la problemàtica de la contaminació, els abocadors, les aigües residuals, les deixalles, etc. Foren els temes més destacats i punyents.

El tema LA COMERCIALIZACIÓ DELS PRODUCTES AGRÍCOLES, va ésser moderat per Jordi Domingo, economista, amb la participació d'una nombrosa assistència d'especialistes sobre el tema: el senyor Jaume Garcia-Badías, tècnic del SEA i especialista en cooperativisme, el senyor Adolf Gauda, President de la Cooperativa de Riudoms, del senyor Garriga, Cap de Compres de la Unió Agrària Cooperativa, del senyor Josep Borràs, gerent de la forma exportadora Grexaval, el senyor Joan Tàssias, Director del Centre Agropecuari "Mas Bové", el senyor Jordi Bacaria, professor d'economia a la Facultat de Ciències Econòmiques de la U. A. B., el senyor Pere Domenech, pagès i del senyor Xavier Pujol, ambdós profunds coneixedors de la problemàtica agrícola local. L'èxit més important de la Taula Rodona va ésser, sens dubte, reunir gent tant diversa, que anaven des de tècnics agraris, comercialitzadors i exportadors, tant privats com cooperativistes, i pagesos de la vila, els quals cadascun des del seu punt de vista va enriquir un col·loqui que va satisfer l'expectació dels assistents.

Queda pendent per aquest Seminari, una única activitat que és aplegar en un llibre tot el que allí es va dir, cosa que estem elaborant i esperem que aviat es pugui difondre.

Unes consideracions finals per a valorar la significació d'aquest Seminari. Repetir els seus objectius: vol ésser una eina de reflexió, estudi i recerca sobre la problemàtica de la nostra comarca, on l'agricultura i l'explotació familiar, són un factor socio-econòmic molt important, i més pel fet de celebrar-se a Riudoms, poble on iniciatives com la Fira de l'Avellana prestigien a la nostra pagesia en un sentit innovador i progressiu. Dir també que el nivell de participació, malgrat ésser obert el Seminari a tothom, sempre serà més selectiu i limitat als diferents nivells de comunicació, que no pas els actes massius més amplis, encara que creiem que ni de bon tros, hem arribat a uns nivells d'assistència, que per l'importància dels temes i els potencials destinataris, serien de desitjar. En tot cas continuarem potenciant el Seminari com a marc idoni per a la comunicació i diàleg, on, amb tota llibertat d'expressió, entitats, grup i persones posen en comú les seves experiències sobre la nostra realitat comarcal. En aquesta línia volem agrair i ressaltar els lligams de col·laboració amb la Societat Catalana d'Estudis Rurals, ICEA, el CAMB, Centre Agropocuari "Mas Bové", la Facultat de Ciències Econòmiques de la UAB, la Facultat de Geografia i Història de l'Universitat de Barcelona i Tarragona i la col·laboració material de la Generalitat de Catalunya i la Diputació de Tarragona, gràcies al patrocini de les quals ha estat possible aquest Seminari, així com la col·laboració amb l'Ajuntament de Riudoms, del qual n'esperem un més gran coordinació en bé del poble.

També cal destacar la creació del Consell Assessor del Seminari, format per prestigiosos professors i tècnics que garantiran la seva objectivitat i seriositat, així com l'obertura a totes les línies de recerca i expressió, i que des d'ara estem ja preparant el que podrà ésser el IIIer. Seminari, esperant complir aquests objectius. Finalment cal ressaltar que aquest és un dels pocs Seminaris o Jornades d'Estiu d'àmbit comarcal que es fan al nostre país (estàn en aquesta línia les Jornades d'Estiu Pirinaïques i les Jornades sobre el Maresme) de forma permanent i cíclica.

Un balanç força positiu per a tots els que creiem, que malgrat tot, el futur de la nostra comarca, és també un xic nostre.